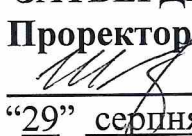

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“29” серпня 2025 р.

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність:	D4 Публічне управління та адміністрування
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Публічне управління та адміністрування»
Освітній рівень:	(другий) магістерський
Статус дисципліни:	нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент кафедри
бізнесу та управління

Наталія РОЗУМОВИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри
бізнесу та управління
протокол № 1 від 28 серпня 2025р.

к.е.н., доцент, завідувач кафедри
бізнесу та управління

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП/ОНП

Олександр ЗАГУРСЬКИЙ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

е-mail	rozumovych.nataliia@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	205
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-rozumovych
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=7583

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Публічні фінанси»

Вивчення дисципліни «Публічні фінанси» є актуальним в умовах нестабільності економіки, оскільки це дає змогу дослідити новітні державні інструменти для впливу на процеси формування та перерозподілу ВВП. Завдяки цим інструментам держава може стимулювати економічний і соціальний розвиток. Важливо враховувати, що публічні фінанси хоча й є об'єктивною категорією, проте значною мірою залежать від суб'єктивних рішень уряду. Опанування сучасних методів управління публічними фінансами дозволяє розв'язати ключові проблеми, такі як бюджетний дефіцит, державний борг, неефективність оподаткування та проблеми місцевих фінансів. Ця дисципліна не лише формує професійні навички для майбутніх економістів, фінансистів та державних службовців, а й допомагає кожному громадянину стати більш свідомим та відповідальним учасником економічного життя країни.

Знання публічних фінансів дає можливість здійснювати громадський контроль за діяльністю уряду. Розуміючи, як формуються та витрачаються податки, громадяни можуть: оцінювати бюджетні рішення, брати участь в обговореннях важливих економічних питань, вимагати прозорості та підзвітності від державних органів.

Мета навчальної дисципліни – поглиблення та систематизація теоретичних знань та практичних навичок студентів-магістрів щодо управління публічними фінансами в умовах сучасних викликів. Це передбачає не лише вивчення існуючої системи, а й набуття компетенцій для аналізу, розробки та реалізації ефективних фінансових рішень на державному та місцевому рівнях.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- методологічні основи публічного адміністрування;
- інструментарій публічного адміністрування;
- моделі публічного адміністрування;
- теоретичні основи публічних фінансів, їхню сутність, функції та роль у ринковій економіці;
- структуру державного бюджету, класифікацію доходів і видатків, принципи формування та виконання;
- сутність державного боргу, його види, причини виникнення, джерела фінансування та наслідки для економіки країни;
- роль і місце місцевих фінансів у фінансовій системі держави, джерела формування доходів місцевих бюджетів;
- сутність бюджетної політики: її цілі, завдання та інструменти реалізації;
- сутність бюджетного процесу: етапи його проходження, учасників та їхні повноваження;
- методи фінансового планування та прогнозування бюджетних показників;
- інструменти управління державним боргом та шляхи мінімізації ризиків;

- механізми державного фінансового аудиту та його значення для прозорості використання публічних коштів.
- технологію вирішення конфліктів в публічному адмініструванні та техніку боротьби зі стресовими ситуаціями;
- основи культури та етики у публічних установах;
- сучасні механізми управління суспільним розвитком;
- еволюція теорії держави та суспільства;
- зміст суспільно-політичних процесів та розуміння можливих тенденцій розвитку.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- аналізувати структуру та динаміку державного бюджету, оцінювати рівень бюджетного дефіциту чи профіциту;
- розрізняти види податків, їхні функції та вплив на економіку;
- складати базові фінансові розрахунки щодо податкових надходжень, бюджетних витрат та державного боргу;
- розробляти пропозиції щодо оптимізації державних витрат у певній галузі (наприклад, освіти чи охороні здоров'я);
- визначати джерела фінансування бюджетного дефіциту та оцінювати їхні ризики;
- оцінювати фінансові ризики, пов'язані з управлінням державним боргом;
- оцінювати ефективність використання бюджетних коштів;
- прогнозувати основні макроекономічні показники, що впливають на стан публічних фінансів;
- застосовувати інструменти фінансового контролю та аудиту для оцінки прозорості та ефективності використання державних коштів;
- визначати ефективність та результативність демократичного врядування;
- аналізувати і при необхідності адаптувати зарубіжний досвід у процесі застосування моделей в галузі публічного адміністрування;
- здійснювати діагностичний аналіз суспільно-політичних процесів та визначати пріоритетні тенденції розвитку,
- використовувати сучасні технології публічного адміністрування.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Публічні фінанси» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Публічне управління та адміністрування» (2025/2026).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
СК 03 Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування	РН 11 Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	16 (в годинах)	2 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота		60 (в годинах)	84 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Публічне управління у сфері національної безпеки
	Закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування
	Цифровий розвиток та електронне врядування

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Перелік тем лекційного матеріалу****Тема 1. Сутність та призначення публічних фінансів (2 год)**

Історичні та економічні передумови виникнення фінансів. Фінанси як економічна категорія. Функції публічних фінансів. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Наукові підходи до визначення предмету публічних фінансів. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України. Матеріальна основа системи публічних фінансів.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Система публічних фінансів. Складові елементи публічних фінансів та їх характеристика.
Література: 5,6,7,8,9,23,24

Тема 2. Організаційно-правові засади функціонування публічних фінансів (2 год)

Управління в економіці. Система управління публічними фінансами. Методи управління публічними фінансами. Органи управління публічними фінансами.

Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Норми міжнародного права та міжнародні договори України. Сутність фінансової політики та її взаємозв'язок з фінансовим правом. Фінансова політика в системі макроекономічного регулювання. Сутність фінансової політики. Види фінансової політики. Типи фінансової політики.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів. Конституція України як основне джерело фінансового права. Фіскальна і монетарна політика: взаємозв'язки і протиріччя.

Література: 7,8,9,17, 23,24

Тема 3. Основні засади та інструменти забезпечення відкритості та прозорості в управлінні публічними фінансами (2 год)

Поняття та значення прозорості в управлінні публічними фінансами. Засади та принципи прозорості публічних фінансів. Значення цифровізації в сфері управління публічними фінансами, передовий міжнародний досвід. Значення електронного інструментарію для забезпечення прозорості публічних фінансів на місцевому рівні.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Управління фінансами місцевих громад. Роль громадськості у моніторингу та контролі за використанням публічних коштів.

Література:14,13,16,18,22,23

Тема 4. Податкова система і податкова політика України – специфіка управління (2 год)

Сутність та призначення податкових фінансів держави та органів місцевого самоврядування. Податок – універсальна вихідна категорія. Основні особливості податку. Групи платників податку. Комплексні інструменти податкового регулювання. Податкова система: поняття, склад та основи побудови. Система оподаткування. Податкова політика України.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Елементи системи оподаткування. Система державної фіскальної служби України. Сучасна податкова політика України.

Література:2,6,8,15,21,23,24

Тема 5. Держані фінанси та їх місце у фінансовій системі України (2 год)

Державний бюджет. Доходи державного бюджету. Методи формування доходів бюджету. Призначення та структура державного бюджету. Податкові та неподаткові надходження бюджету. Доходи від операцій з капіталом. Трансферти – кошти, одержані від інших органів державної влади. Видатки державного бюджету. Класифікація видатки державного бюджету. Дефіцит бюджету. Бюджетний дефіцит: види, причини виникнення та джерела фінансування. Наслідки бюджетного дефіциту. Джерела фінансування бюджетного дефіциту.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Теоретичні концепції збалансування бюджету. Зарубіжний досвід та краща практика збалансування державного бюджету. Вплив бюджетного дефіциту на економіку.

Література: 5,6,7,10,23,24

Тема 6. Фінанси місцевого самоврядування та громадський

бюджет (2 год)

Місцеві бюджети як економічна категорія. Склад та структура доходів місцевих бюджетів. Власні доходи місцевих бюджетів. Регульовані доходи. Міжбюджетні трансфери. Джерела доходів місцевих бюджетів. Реверсна дотацію. Місцеві податки та збори. Видатки місцевих бюджетів. Основи розподілу видатків між ланками бюджетної системи. Капітальні офіційні трансфери. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів. Бюджетний федералізм. Бюджетний унітаризм. Взаємозв'язок громадського бюджету з місцевим бюджетом. Теоретичні та організаційно-правові основи функціонування громадського бюджету міста.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Бюджетний федералізм: сутність і моделі. Етапи підготовки та розгляду громадського бюджету. Досвід реалізації громадських бюджетів в Україні та країнах світу. Література: 2, 5, 6, 8, 9, 11, 14, 16, 22, 24, 25

Тема 7. Публічні фінанси соціального призначення (2 год)

Сутність публічних фінансів соціального призначення. Державні цільові фонди. Завдання державних цільових фондів. Створення постійних фондів. Тимчасові фонди. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Суб'єкти загальнодержавного соціального страхування: застраховані особи, страхувальники, страховики. Пенсійний фонд України. Система пенсійного забезпечення в Україні. Солідарна пенсійна система. Напрямки використання коштів ПФУ. Джерелами формування коштів Накопичувального фонду. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Види матеріального забезпечення.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Недержавні пенсійні фонди, їх види і функції. Фонди державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, на випадок безробіття, від нещасних випадків на виробництві. Медичне страхування, його мета, джерела та організаційні засади.

Література: 6, 7, 9, 10, 11, 21, 23

Тема 8. Державні та муніципальні запозичення (1 год)

Необхідність державного кредиту. Особливості держави як кредитора. Мета надання державою гарантій повернення кредиту. Державні та муніципальні запозичення у системі публічних фінансів. Форми внутрішнього державного кредиту. Зовнішні державні та муніципальні запозичення. Міжнародний державний кредит. Причини виникнення державного та муніципального боргу. Наслідки державного боргу для економіки країни. Внутрішній борг. Класифікація державного та гарантованого державою боргу. Управління державним боргом. Обслуговування державного боргу. Методи управління державним боргом.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Міжнародний державний кредит. Ефективність державних кредитних операцій. Роль державних запозичень у покритті бюджетного дефіциту.

Література: 2, 6, 8, 12, 14, 15, 16, 18, 22, 24, 26

Тема 9. Публічні фінанси в умовах воєнного стану (1 год)

Вплив воєнного стану на доходи та видатки бюджету. Зміна пріоритетів видатків: перерозподіл коштів на потреби оборони, соціальний захист та відновлення критичної інфраструктури. Збільшення потреби в зовнішніх та внутрішніх запозиченнях. Забезпечення фінансової стабільності та управління державним боргом. Механізми залучення міжнародної фінансової допомоги (гранти, кредити). Управління державним боргом в умовах підвищеного ризику: реструктуризація, випуск військових облігацій. Роль Національного банку у стабілізації фінансової системи та стримуванні інфляції. Фіскальні реформи та заходи з оптимізації видатків. Прозорість та підзвітність у використанні публічних фінансів. Впровадження ефективних систем контролю та аудиту для запобігання корупції.

Перелік основних питань на самостійне вивчення: Відновлення та післявоєнний розвиток фінансової системи. Розробка довгострокової стратегії фінансової стабільності, спрямованої на стимулювання економічного зростання. Залучення приватних інвестицій для відбудови економіки та інфраструктури.

Література: 2, 3, 6, 8, 14, 15, 18, 22, 24, 26

Зміст практичних занять

Тема 1. Сутність та призначення публічних фінансів (2 год)

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Поняття та функції публічних фінансів.
2. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.
3. Поняття та принципи побудови фінансової системи.
4. Підходи до структуризації фінансової системи.
5. Еволюція наукових підходів до трактування сутності «публічних фінансів».
6. Основні ланки сучасної системи публічних фінансів України

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

1. Система публічних фінансів.
2. Складові елементи публічних фінансів та їх характеристика.

Тема 2. Організаційно-правові засади функціонування публічних фінансів (1 год)

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Система управління публічними фінансами.
2. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні.
3. Сутність фінансової політики та її взаємозв'язок з фінансовим правом.
4. Види фінансової політики.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

1. Міжнародні правові акти у сфері публічних фінансів.
2. Конституція України як основне джерело фінансового права.
3. Фіскальна і монетарна політика: взаємозв'язки і протиріччя.

Тема 3. Основні засади та інструменти забезпечення відкритості та прозорості в управлінні публічними фінансами (1 год)

На основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання:

1. Поняття та значення прозорості в управлінні публічними фінансами.
2. Засади та принципи прозорості публічних фінансів
3. Значення цифровізації в сфері управління публічними фінансами, передовий міжнародний досвід.

4. Значення електронного інструментарію для забезпечення прозорості публічних фінансів на місцевому рівні.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

1. Управління фінансами місцевих громад
2. Роль громадськості у моніторингу та контролі за використанням публічних коштів.

Тема 4. Податкова система і податкова політика України – специфіка управління (2 год)

1. Сутність та призначення податкових фінансів держави та органів місцевого самоврядування.
2. Інструментарій податкових фінансів.
3. Податкова система: поняття, склад та основи побудови
4. Податкова політика України

Перелік основних питань на самостійне вивчення:

1. Елементи системи оподаткування.
2. Система державної фіскальної служби України.
3. Сучасна податкова політика України.

Тема 5 Держані фінанси та їх місце у фінансовій системі України (2 год)

1. Призначення та структура державного бюджету.
2. Доходи державного бюджету: класифікація та джерела.
3. Видатки державного бюджету: класифікація та напрями.
4. Бюджетний дефіцит: види, причини виникнення та джерела фінансування.

Перелік основних питань на самостійне вивчення.

1. Теоретичні концепції збалансування бюджету
2. Зарубіжний досвід та краща практика збалансування державного бюджету.
3. Вплив бюджетного дефіциту на економіку.

Тема 6. Фінанси місцевого самоврядування та громадський бюджет (2 год)

1. Сутність та призначення фінансів місцевого самоврядування
2. Склад та структура місцевих бюджетів
3. Видатки місцевих бюджетів та їх класифікація
4. Роль та призначення міжбюджетних трансфертів
5. Взаємозв'язок громадського бюджету з місцевим бюджетом
6. Теоретичні та організаційно-правові основи функціонування громадського бюджету міста

Питання для самостійного опрацювання:

1. Бюджетний федералізм: сутність і моделі
2. Етапи підготовки та розгляду громадського бюджету

3. Досвід реалізації громадських бюджетів в Україні та країнах світу

Тема 7. Публічні фінанси соціального призначення (2 год)

1. Сутність публічних фінансів соціального призначення.
2. Види публічних фондів соціального призначення.
3. Пенсійний фонд України.
4. Спеціальні (цільові) позабюджетні фонди соціального призначення.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Недержавні пенсійні фонди, їх види і функції
2. Фонди державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, на випадок безробіття, від нещасних випадків на виробництві.
3. Медичне страхування, його мета, джерела та організаційні засади.

Тема 8. Державні та муніципальні запозичення (2год)

1. Державні та муніципальні запозичення у системі публічних фінансів.
2. Внутрішні та зовнішні державні та муніципальні запозичення.
3. Причини виникнення, види та джерела погашення державного та муніципального боргу.
4. Управління державним та муніципальним боргом та його обслуговування.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Міжнародний державний кредит.
2. Ефективність державних кредитних операцій.
3. Роль державних запозичень у покритті бюджетного дефіциту.

Тема 9. Публічні фінанси в умовах воєнного стану (2 год)

1. Вплив воєнного стану на доходи та видатки бюджету.
2. Забезпечення фінансової стабільності та управління державним боргом.
3. Фіскальні реформи та заходи з оптимізації видатків.
4. Прозорість та підзвітність у використанні публічних фінансів.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Відновлення та післявоєнний розвиток фінансової системи.
2. Розробка довгострокової стратегії фінансової стабільності, спрямованої на стимулювання економічного зростання.
3. Залучення приватних інвестицій для відбудови економіки та інфраструктури.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

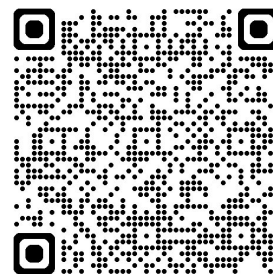
Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	84
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	20
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	-
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	10	24
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	40

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему

поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

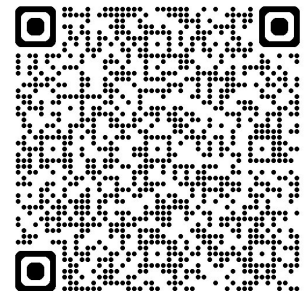
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в

академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#). Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умов наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Prometheus Управління публічними закупівлями: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/public-procurement-management/	Тема 3. Основні засади та інструменти забезпечення відкритості та прозорості в управлінні публічними фінансами
2.	Prometheus Складання прогнозу місцевого бюджету: теорія і практичні аспекти: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/prohnoz-miscevogo-byudzhetu/	Тема 6. Фінанси місцевого самоврядування та громадський бюджет
3.	Prometheus Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/gender-budgeting-communities/	Тема 6. Фінанси місцевого самоврядування та громадський бюджет

4.	<u>Edera</u> Бюджетний процес: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5126	Тема 5. Держані фінанси та їх місце у фінансовій системі України
5.	<u>Edera</u> Гендерно орієнтований підхід у бюджетному процесі: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/384	Тема 3. Основні засади та інструменти забезпечення відкритості та прозорості в управлінні публічними фінансами
6.	<u>Edera</u> Бюджетний процес. Основи: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5126	Тема 5. Держані фінанси та їх місце у фінансовій системі України

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	Метод оцінювання
Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень	МН 1 - словесні методи (лекція, розповідь пояснення) МН 2 - наочні методи (презентації, комп'ютерні і мультимедійні метод) МН 3 - практичні методи (ситуації, вправи, задачі) МН 4 - індуктивний МН 7 – аналітичний МН 9 - порівняння МН 16 - евристичний МН 17 – дослідницький (дослідження літератури, наукові джерела, ведення спостереження, виміри і виконання пошукових дій) МН 18 - методи самостійної роботи вдома МН 19 - робота під керівництвом викладача	МФО 2 - залік МФО 4 - поточний контроль МФО 5 - усний контроль МФО 6 - письмовий контроль МФО 8 - тестовий контроль МФО 11 - самооцінювання

	(самостійна робота, розв'язування задач, виконання письмових робіт, виконання практичних завдань) МН 20 - інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді групах)	
--	---	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

<i>Вид</i>	<i>Зміст</i>	<i>% від загальної оцінки</i>	<i>Бал</i>	
			<i>min</i>	<i>max</i>
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Завадська В.В. Роль публічних фінансів у забезпеченні економічної безпеки держави. *Фінанси України* № 5. 2023. С. 30-40.
2. Західна О. Р., Дубик В. Я., Даниляк Я. А. Вплив місцевих податків та зборів на фінансову стійкість територіальних громад в умовах війни. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 6. С. 59-62.
3. Карлін М. І. Комплексне забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: навч. посіб. Київ: Кондор, 2020. 416 с.
4. Кириленко О., Жадан О. Підвищення прозорості та обґрунтованості використання бюджетних коштів. *Світ фінансів*. № 3 (68). 2021. С. 23-37.
5. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство». 2019. 304 с.
6. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди. Монографія / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. 1011 с.
7. Нікіфоров П., Грешко Р., Легкоступ І. Теорія публічних фінансів. Чернівці: ЧНУ імені Ю. Федьковича. 2022. 280 с.
8. Проць Н. В. Бюджетна система: навч. посібник. Луцьк. Вежа-Друк. 2019. 268 с.
9. Руденко О. М., Козюра І. В., Ткаленко Н. В., Маргасова В. Г. Історія та теорія місцевого самоврядування: навч. посіб. Київ: Кондор, 2016. 226 с.

Додаткова література

10. Гриценко А.А. Фінансування соціальної сфери в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка України*. № 8. 2022. С. 45-56.
11. Дяконенко О. Соціальний капітал територіальних громад України в умовах війни: сучасні трансформації та прогностичні зрушення. *Демографія та соціальна економіка*. 2023. № 2. С. 54-71.
12. Іванов О.М. Бюджетний дефіцит та державний борг: аналіз сучасних тенденцій. *Світ фінансів*. № 3. 2021. С. 22-34.
13. Коваленко Ю.С., Нестеренко С.С. Цифровізація публічних фінансів як інструмент підвищення ефективності управління. *Наукові праці НДФІ*. № 2. 2020. С. 78-89.
14. Макогон Ю.В., Соколовська І.П. Міжбюджетні відносини в Україні: шляхи вдосконалення. *Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Серія: Економічна*. № 108. 2024. С. 112-124.

Електронні інформаційні ресурси

15. Бюджетний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
16. Державний веб-портал бюджету для громадян <https://openbudget.gov.ua/local-budget?id=2600000000>

17. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://mof.gov.ua/uk/>
19. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://www.rada.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
21. Податковий кодекс України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
22. Мінфін: все про фінанси <https://minfin.com.ua/>
23. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. 358 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Publicni-finansy.Karlin.2023.pdf (Дата звернення 26.09.2025)
24. Музиченко Г. В., Коляда Т. А. Навчальний посібник з дисципліни «Публічні фінанси». Одеса: Університет Ушинського. 2024. 108 с. https://www.researchgate.net/publication/383022389_Publicni_finansi (Дата звернення 25.08.2025)
25. Розумович Н.Ф., Бринзей Б.С. Характеристика сутності місцевих фінансів в сучасних умовах розвитку. Наукові інновації та передові технології. Випуск 5 (19) К. 2023. С. 398-404. <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/4632> (Дата звернення 28.08.2025)
26. Трофімчук М., Трофімчук О. Особливості управління державним боргом України в умовах війни. Вісник економіки. 2023. № 3(109) : лип.-верес. С. 198-211. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/49937> (Дата звернення 25.08.2025)